

Pietní akt k uctění památky obětí terezínského rodinného tábora BIIb v Auschwitz II - Birkenau

Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci s Památníkem ticha a Státním muzeem Auschwitz-Birkenau uspořádá v podvečer 8. března 2021 pietní akci k uctění památky obětí terezínského rodinného tábora BIIb v Birkenau. Akce si připomíná největší hromadné vyvraždění českých občanů a je symbolickým výrazem, že dnešní společnost na oběti holocaustu nezapomene. Každý tehdy někoho ztratil, aniž si to uvědomuje.

„Jsem nesmírně rád, že se Ministerstvo zahraničních věcí do akce opět zapojilo, a děkuji všem, kdo i v této složité situaci zvládli připravit důstojnou vzpomínku. Není nutné, abychom se hromadně scházeli, ale musíme dát najevo, že si pamatujeme. Likvidace terezínského rodinného tábora je věc, o níž se musí mluvit a psát, abychom nikdy na podobné hrůzy nezapomněli,“ uvedl **ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček**.

Pietní akce začne v **pondělí 8. března v 17:45 hodin**, kdy bude na **facebookovém profilu** Ministerstva zahraničních věcí a Památníku ticha uveřejněna **předtočená vzpomínka přímo z nádraží Bubny**, jejíž součástí bude Wiegala (ukolébavka) od Ilse Weberové v podání mezzosopranistky Edity Adlerové. Studenti Gymnázia Přírodní škola přednesou parafrázi Ježkova blues Svět naruby nazvanou Kufr naruby přizpůsobenou pro jedno ze svých terezínských představení.

„Vzpomínku na BIIb měl Památník ticha k březnovému datu zajištěnou s velkým hudebním programem již vloni. Na poslední chvíli byl koncert kvůli první vlně pandemie odvolán a přeložen na červencové datum, kdy připomínáme definitivní likvidaci rodinného tábora. Také letos připravujeme koncert na červenec. Považujeme za podstatné připomenout i 8. březen jako významné datum naší válečné historie,“ říká **Pavel Štingl z Památníku ticha**.

Krátce **před 18. hodinou** naváže **online stream z prostranství před Černínským palácem**, kde po úvodu zvláštního zmocněnce pro holocaust Roberta Řeháka zazní houslové sólo ze sonáty Viktora Ullmanna v podání Jana Mráčka a báseň Františka Basse Zahrada přednesená Davidem Rozovem. Vzpomínka vyvrcholí rozsvícením šesti svící - jedna svíce bude zapálena za všechny oběti holocaustu a pět dalších za oběti vyhlazení terezínského rodinného tábora BIIb v Birkenau. Zároveň budou **zapáleny svíce na autentickém místě bývalého „lágrbaráku“ BIIb v Birkenau**, kde úvodní slovo pronese ředitel Státního muzea Auschwitz-Birkenau Piotr Cywiński. Černínský palác se v průběhu pietní akce zahálí do fialového světla.

„V dnešní těžké době daleko více chápeme utrpení oněch nevinných dětí, žen a mužů. Minulost se nám najednou více zpřítomňuje a vede nás k povinnosti připomínat a učit se zvláštní citlivostí a ostražitostí ke všem projevům, které by mohly vést k podobným hrůzám. Kéž bychom dokázali v sobě najít takovou sílu, solidaritu a odvahu, kterou v lágrech mnozí prokazovali vůči druhým tváří tvář smrt,“ připomíná **zvláštní zmocněnec pro holocaust Robert Řehák**.

Terezínský rodinný tábor Bllb

Vznik terezínského rodinného tábora v Birkenau zapříčinily události léta 1943: terezínské ghetto měl navštívit Mezinárodní výbor Červeného kříže. Jelikož bylo ghetto v té době silně přelidněné a „zkrášlení“ by nemohlo být realizováno v potřebné podobě, někteří vězni museli odjet. Zároveň bylo pro nacisty žádoucí oslabit případný odboj v ghettu. V Birkenau měla pak vzniknout obdoba „zkrášleného“ Terezína pro případ, že by Červený kříž pokračoval na východ. Vězňům se zde narozdíl od dřívějších transportů dostalo nebývalých „privilegií“: při příjezdu neprocházeli obvyklou selekcí a nedošlo také k rozdělení rodin do různých sekcí tábora - proto „rodinný“ tábor.

Terezínský rodinný tábor Bllb tvořily nejdříve dva transporty z 6. září 1943, které čítaly 5 007 vězňů z terezínského ghetta. Jednalo se o transporty téměř výhradně českých občanů, kterých bylo 4 777, deportováno bylo i 274 dětí do 14 let. Během půl roku 1 140 vězňů zemřelo nebo bylo zavražděno. **V noci z 8. na 9. března 1944 nacisté bez selekce zavraždili 3 792 vězňů v plynových komorách.** Ty, kteří kladli odpor, již na cestě k nim.

Do terezínského rodinného tábora přijížděly další transporty z Terezína, které čítaly stále více občanů jiných národností. Celkem bylo z Terezína do rodinného tábora Birkenau od září 1943 do května 1944 deportováno na 17 500 vězňů, přežilo pouze 1 294. Zhruba 3 500 vězňů prošlo počátkem července 1944 selekcí práce schopných mužů a žen od 16 do 45 let věku, ti byli posláni na práci do jiných koncentračních táborů. Mezi nimi i na 90 chlapců ve věku 14–15 let, kterým se podařilo přesvědčit Mengeleho. V rodinném táboře zůstalo 6 000–7 000 vězňů. Zůstalo i na 600 žen, které prošly selekcí, ale rozhodly se neopustit své děti. **Během dvou nocí mezi 10.–12. červencem 1944 byli vězni zavražděni v plynových komorách. Tímto terezínský rodinný tábor zanikl.**

Viktor Ullmann, skladatel, dirigent a pianista, jeden ze 155 000 terezínských vězňů
1. 1. 1898 – 18. 10. 1944 Auschwitz-Birkenau
(8. 9. 1942 – 16. 10. 1944 Terezín)

František Bass, terezínský chlapec, jeden ze 155 000 terezínských vězňů
4. 9. 1930 – 28. 10. 1944 Auschwitz-Birkenau
(2. 12. 1941 – 28. 10. 1944 Terezín)

Celou vzpomínkovou akci můžete živě sledovat na YouTube kanálu Ministerstva zahraničních věcí:

<https://youtu.be/krMLJ-ZrfyE>